

Netwerkbijeenkomst burgerparticipatie bij gezondheidsbevordering in wijk en gemeente

12 juni 2012

Burgers betrekken bij het lokale gezondheidsbeleid: hoe sluit een gemeente of een professional werkzaam in de gezondheidsbevordering zo goed mogelijk aan bij hun behoeften? Welke instrumenten zijn daarvoor te gebruiken? Wat zijn (succesvolle) ervaringen, mogelijkheden en beperkingen?

Deze onderwerpen stonden centraal op de Netwerkbijeenkomst van 12 juni, georganiseerd door NSPOH en RIVM Centrum Gezond Leven.

De participatie van burgers en specifieke doelgroepen wordt al geruime tijd gezien als één van de cruciale werkprincipes in de gezondheidsbevordering. Door burgers te betrekken bij de totstandkoming en uitvoering van gezondheidsbeleid, krijgt een gemeente zicht op de beleving van gezondheidsproblemen. Dat maakt het mogelijk om beter aan te sluiten bij hun vragen en ervaringen. Ook tijdens de uitvoering van beleid is het van belang om doelgroepen te betrekken, zodat interventies zo veel mogelijk aansluiten bij de behoeften, mogelijkheden en belemmeringen van deze doelgroepen.

Tijdens deze netwerkbijeenkomsten staat het leren van elkaar en praktijkvoorbeelden centraal. Veertien deelnemers vertegenwoordigden verschillende organisaties: GGD'en, gemeenten, gezondheidsmakelaars, ROS, thuiszorg, Wmo-raad, en categorale organisaties, zoals Stivoro.

Meer informatie over burgerparticipatie in de handreikingen?

In de Handreikingen Gezonde Gemeente en Gezonde Wijk van het RIVM Gezond Leven staan verschillende voorbeelden van burgerparticipatie, deze pagina's vindt u online via de website www.loketgezondleven.nl:

[Burgerparticipatie in de Handreiking Gezonde Wijk](#)

[Burgerparticipatie in de Handreiking Gezonde Gemeente](#)

Heeft u specifieke vragen over samenwerken met burgers in uw eigen situatie? Mail dan uw vraag naar de Servicedesk Gezond Leven: servicedeskgezondleven@rivm.nl.

Ook meediscussiëren in een netwerkbijeenkomst?

Dit jaar organiseert het RIVM Centrum Gezond Leven nog twee bijeenkomsten:

13 september: selecteren van interventies bij gezondheidsbevordering in wijk en gemeente

27 november: evalueren van programma's gezondheidsbevordering in wijk en gemeente

Aanmelden doet u via de website van de [NSPOH](#)

Praktijkvoorbeelden

Twee medewerkers uit gemeenten die planmatig burgers betrekken bij het lokale, c.q. wijkgerichte gezondheidsbeleid vertelden hun verhaal:

Emmen (Project Gezondheid versterkt in eigen hand)

Jos Meulman, beleidsmedewerker Volksgezondheid presenteerde de aanpak van Emmen Revisited op basis van de methodiek Buurtgerichte Sociale Activering (BSA) en de ervaringen met samenwerking met burgers voor het maken en uitvoeren van plannen voor een prettige en gezonde leefomgeving.

Arnhem (Gezonde Wijk Presikhaaf)

Noor Bongers, oprichter van Great Place to Live, vertelde over haar aanpak om te komen tot een pro-actief netwerk van burgers, professionals en beleidsmakers die samen ondernemen in wijkgerichte gezondheidsbevordering. Haar benadering is niet probleemgericht, maar energiegestuurd en gaat uit van de eigen kracht van burgers. Gezondheid is niet alleen een kwestie van een gezonde leefstijl, maar verbindt alle participanten om te komen tot een leefbare en gezonde wijk.

Adviezen en inzichten

Emmen Revisited en Buurtgerichte Sociale Activering (BSA) door Jos Meulman

- Bij wijkgerichte gezondheidsbevordering gaat het om draagvlak realiseren voor alle factoren die gezondheid beïnvloeden (woon- en leefomgeving; leefstijl, sociale achterstand), dus niet alleen de bevordering van een gezonde leefstijl
- Een besef van gedeelde verantwoordelijkheid (gemeente, zorg- en welzijnsorganisaties, woningbouwcorporaties, burgers) is een belangrijke voorwaarde
- De keuze in Emmen voor “erkende” overlegpartners bij burgerparticipatie (wijkverenigingen e.d.) is een effectieve methode
- De gemeente stuurt niet, maar faciliteert
- Denk vanuit de burger, luister en heb aandacht voor het individu
- De gemeente moet bestuurlijke lef tonen en initiatieven over durven laten aan de burgers
- De gezondheidsprofessional is geen hulpverlener bij wijkgerichte gezondheidsbevordering, maar staat naast de bewoners
- Wijkgerichte gezondheidsbevordering gaat niet (alleen) over losstaande gezondheidsinterventies, maar zoekt juist samenhang met alle factoren die gezondheid beïnvloeden
- De methode BSA is vooral geschikt voor een betrekkelijk kleine schaal op wijkniveau (10.000 inwoners)
- BSA is vooral een procesmatige aanpak en vraagt dienovereenkomstige competenties van de participanten

Energiegestuurde wijkgerichte gezondheidsbevordering door Noor Bongers

- Maak eerst met elkaar in een wijk zichtbaar wat alle participanten, inclusief bewoners, al bijdragen aan gezondheid en een gezonde, leefbare wijk
- Faciliteer zorgprofessionals zodat zij initiatieven omarmen
- Maak contact en beweeg in de community
- Versterk wat nu al bijdraagt aan een Gezond Wijk in plaats heel specifiek richten op stoppen met roken.
- Breng vraag en aanbod bij elkaar
- Het gaat daarbij vooral om samen kennis delen en samen doen (co-creatie)
- Creëer informele ontmoetingen met alle betrokkenen en faciliteer kennisdelen
- Maak ruimte voor nieuw elan: hiervoor is het nodig dat professionals en gemeenten hun eigen beroepsmatige referentiekaders los durven te laten.

Deelnemers gaan met een goed gevoel en geïnspireerd naar huis:

"Wat een leuk en interessant onderwerp is burgerparticipatie. Ik heb echt zin om weer aan de slag te gaan!"

"Deze bijeenkomst combineert de uitwisseling en theorie op een leuke losse manier"